

בבית המשפט העליון

דנ"א 1032/18

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

- המבקשים:
1. אלדר נכסים בע"מ
  2. אשטרום נכסים בע"מ
  3. מליסרון בע"מ
  4. גזית גלוב ישראל (פיתוח) בע"מ

נגד

- המשיבים:
1. מנהל מיסוי מקרקעין תל אביב
  2. מנהל מיסוי מקרקעין חיפה
  3. מנהל מיסוי מקרקעין רחובות

עתירה לקיום דיון נוסף על פסק דינו של בית משפט זה מיום 14.12.2017 בע"א 74/15 אשר ניתן על ידי כבוד הנשיאה (בדימ') מ' נאור, והשופטים ע' פוגלמן וע' ברון

- בשם המבקשת 1: עו"ד זיו שרון; עו"ד עמית גליק
- בשם המבקשת 2: עו"ד אורית קוך; עו"ד ד"ר ישראל לשם
- בשם המבקשת 3: עו"ד אלדר בן רובי; עו"ד עדי פרמדר
- בשם המבקשת 4: עו"ד אופיר סעדון; עו"ד מאיר מזרחי; עו"ד דורית בנימיני; עו"ד טלי יהושע
- בשם המשיבים: עו"ד עמנואל לינדר

פסק-דין

עתירה לדיון נוסף בפסק דינו של בית המשפט העליון (הנשיאה (בדימוס) מ' נאור והשופטים ע' פוגלמן ו-ע' ברון) בע"א 74/15 (להלן: פסק הדיון) אשר קיבל את עמדת המשיבים וקבע כי המבקשות – חברות שבבעלותן מרכזי קניות – הן איגודי מקרקעין ועל כן עסקה למכירת מניותיהן במרכזי הקניות חייבת במס לפי חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963 (להלן: החוק או חוק מיסוי מקרקעין).

1. חוק מיסוי מקרקעין עוסק במכירה או רכישה של זכות במקרקעין (סעיפים 6 ו-9 (א) ו-(ב) לחוק) ובפעולה באיגוד מקרקעין. במועדים הרלוונטיים לבקשה דנן הוגדר איגוד מקרקעין בסעיף 1 לחוק כך:

”איגוד מקרקעין – איגוד שכל נכסיו, במישרין או בעקיפין, הם זכויות במקרקעין, למעט איגוד שהזכויות בו רשומות למסחר בבורסה כהגדרתה בפקודה; ולענין זה לא יראו כנכסיו של האיגוד – מזומנים, מניות, איגרות חוב, ניירות ערך אחרים, ומטלטלין, שאינם משמשים לאיגוד לייצור הכנסתו, או שהם משמשים לייצור הכנסתו אולם לדעת המנהל הם טפלים למטרות העיקריות של האיגוד המבוצעות למעשה ולא בדרך ארעית.”

הבקשה שבפנינו מופנית כלפי פסק דינו של בית המשפט העליון שדן בפרשנות הגדרת המונח ”איגוד מקרקעין” בעסקאות למכירת מניות של חברות שבבעלותן מרכזי קניות. על פי ההגדרה שהובאה לעיל, ככל שלחברה שבבעלותה מרכז קניות היו נכסים שאינם זכויות במקרקעין המשמשים לייצור הכנסתה (בכפוף לסיפא של ההגדרה), היא לא תחשב כאיגוד מקרקעין ועל כן חוק מיסוי מקרקעין לא יחול על מכירת מניותיה. כפועל היוצא מכך, יש לנישומים תמריץ כלכלי להוכיח כי לחברה שבבעלותם יש זכויות שאינן זכויות במקרקעין, על מנת שההגדרה של ”איגוד מקרקעין” לא תחול עליה. תמריץ זה אינו ייחודי למרכזי קניות ובעבר דן בית משפט זה בעסקאות אחרות שבהן התעוררה אותה השאלה (ע”א 924/12 מדינת ישראל מנהל מס שבח חיפה נ’ אספן בניה ופיתוח בע”מ (13.1.2014) (להלן: עניין אספן); (ע”א 6340/08 וילאר נכסים (1985) בע”מ נ’ מנהל מיסוי מקרקעין חיפה (2010) (להלן: עניין וילאר) שעסקו במקבצי דיור).

הליכים נוספים שבהם מתעוררת שאלת הגדרתו של איגוד מקרקעין תלויים ועומדים גם בפני ועדות הערר ובפני בית משפט זה וחלקם ממתנינים להכרעה בבקשה דנן.

2. המבקשות בבקשה שבכותרת ערכו עסקאות במניותיהן של חברות המחזיקות במרכזי קניות כדלקמן: המבקשת 1 רכשה משופרסל בע”מ (להלן: שופרסל) את חלקה במניות חברה שהחזיקה במרכז קניות הידוע כ”קניון בת ים”. שופרסל דיווחה למשיב 1 על עסקה למכירת מניות ב”איגוד מקרקעין” ואילו המבקשת 1 סברה שאין מדובר באיגוד מקרקעין. ועדת הערר דחתה את עמדת המשיב 1 כי מדובר ב”איגוד מקרקעין” והוא הגיש על החלטתה ערעור לבית משפט זה (ע”א 6219/15). המבקשות 2 ו-3 רכשו

כל אחת מחצית ממניות החברה שהחזיקה במרכז הקניות "חוצות המפרץ" בחיפה. ועדת הערר קיבלה את עמדת המשיב 2 כי החברה שהחזיקה במניות "חוצות המפרץ" היא איגוד מקרקעין, והמבקשות 2 ו-3 הגישו ערעור על החלטתה לבית משפט זה (ע"א 1346/15). לערעור האמור הצטרפה חברת עופר מרכזי סחר בע"מ, שהייתה אחת המוכרות בעסקה, אך היא בחרה שלא להצטרף לבקשה לדיון נוסף. המבקשת 4 רכשה 99.9% מכלל הזכויות בחברה שהחזיקה במרכז קניות ברחוב רוטשילד בראשון לציון וכן בחברת הניהול של מרכז הקניות. ועדת הערר דחתה את טענת המשיב 3 כי החברה שהחזיקה במרכז הקניות היא איגוד מקרקעין והוא הגיש ערעור על ההחלטה לבית משפט זה (ע"א 74/15). בפסק הדין נושא הבקשה לדיון נוסף, נדון ערעור נוסף בעניין עסקה לרכישת מניות בחברה שהחזיקה בקניון "לב חדרה", אך המערערים באותו הליך בחרו שלא להצטרף לבקשה דנן (ע"א 8715/15).

פסק הדין פורש יריעה רחבה הנוגעת לסוגיות שבמחלוקת, ולצורך הדיון בבקשה דנן אסתפק בסקירת תמצית הדברים.

פסק הדין נושא הבקשה

3. השאלות שבמחלוקת הוגדרו בפסק-הדין כך: האם למרכזי הקניות יש נכסים שאינם זכויות במקרקעין; האם הנכסים הנטענים – ובעיקר פעילות עסקית, 'עסק חי' ומוניטין – קיימים בכלל ואם כן, האם הם נכסים עצמאיים או שמא הם חלק בלתי-נפרד מהזכות במקרקעין ו'נבלעים' בה. בית המשפט הוסיף וציין כי אם ייקבע שקיימים נכסים עצמאיים שאינם זכויות במקרקעין יהא עליו לבחון "האם איגוד שבבעלותו מרכז קניות נחשב לאיגוד מקרקעין, בשם לב לנכסים הנוספים שבבעלותו" (פסקה 13 לפסק הדין). בית המשפט חילק את הגדרת "איגוד מקרקעין" שבחוק לשלושה חלקים: ההגדרה הבטיטית המופיעה ברישה - "איגוד שכל נכסיו, במישרין או בעקיפין, הם זכויות במקרקעין", הגדרה ממעטת "למעט איגוד ... כהגדרתה בפקודה" והגדרה מרחיבה בסיפה "לא יראו כנכסיו של האיגוד ...". לאחר שסקר בהרחבה את הפסיקה שעסקה בהגדרה הבטיטית, קבע בית המשפט כי מהפסיקה עולה ש"זכות במקרקעין" היא נכס מורכב החולש לא רק על הקרקע ועל הבנוי עליה "אלא גם על דברים המחוברים אליה חיבור של קבע' ועל זכויות אחרות, שניתן לומר כי הם נטמעו במקרקעין ומהווים חלק בלתי-נפרד מהם". עוד נקבע כי:

"יש לבחון זכויות במקרקעין ונכסים אחרים בהתאם למהות הכלכלית האמיתית שלהם" וכי "אין להפריד באופן מלאכותי בין נכסים שהם זכויות במקרקעין לבין נכסים אחרים הנבלעים בזכות במקרקעין או נטמעים בה ואשר משפיעים על שוויה .... באותה מידה אין להפריד גם נכסים אחרים באופן מלאכותי למספר חלקים או למספר רכיבים. אין מקום גם להכיר באופן מלאכותי בפעולות או במעשים שונים כ"נכסים". המסקנה כי נכס פלוני נבלע למעשה בזכות במקרקעין או בנכס אחר והוא חלק ממנו משמעה כי הוא אינו נכס עצמאי וכי אין להכלילו ברשימת הנכסים של האיגוד (בשלב הראשון). כתוצאה מכך אין צורך לסווגו במסגרת מיון הנכסים (בשלב השני) כזכות במקרקעין או כנכס אחר; וממילא אין גם מקום לבחון אותו בהתאם למבחניה של ההגדרה המרובה" (פסקה 21 לפסק הדין, ההדגשות במקור).

מכאן, פנה בית המשפט לדון בהגדרה המרחיבה וציין כי לצורך הערעורים שבפניו אין צורך להכריע בשאלה האם רשימת הנכסים שבהגדרת "איגוד מקרקעין" היא סגורה או פתוחה, שכן, על פי לשון ההגדרה כלולים בה נכסים בלתי מוחשיים במפורש וקבע כי המונח מטלטלין (שבית המשפט עמד על הגדרתו בהרחבה) מכניס להגדרה המקורית גם נכסים בלתי מוחשיים. זאת, משום שכל קביעה אחרת תוביל לכך ש"כל איגוד שבבעלותו מקרקעין ירכוש נכס בלתי-מוחשי – ולו בשווי טפל ובלתי-משמעותי בהשוואה למקרקעין שבבעלותו – ובכך יוציא עצמו כליל מן ההגדרה של "איגוד מקרקעין" [ו]תוצאה זו מנוגדת לתכלית האנטי-תכנונית שביסוד הגדרתו של איגוד מקרקעין" (פסקה 24 לפסק הדין). בית המשפט הדגיש בהקשר זה כי קביעה זו אין משמעה שכלל שיוכח קיומם של נכסים בלתי מוחשיים יוצא האיגוד באופן אוטומטי מהגדרתו של איגוד מקרקעין, ותחילה יש לבחון האם מדובר בנכסים עצמאיים ואוטנטיים וככל שאכן כך יש לבחון לגביהם את ההגדרה המרחיבה, כלומר אם הם "אינם משמשים לאיגוד לייצור הכנסתו, או שהם משמשים לייצור הכנסתו אולם לדעת המנהל הם טפלים למטרות העיקריות של האיגוד המבוצעות למעשה ולא בדרך ארעית" ייחשב האיגוד חרף קיומם איגוד מקרקעין.

בית המשפט הוסיף ודן בשאלה האם איגוד שהכנסותיו מסווגות כהכנסה עסקית לפי סעיף 2(1) לצורך מס הכנסה מהווה "איגוד עסקי" ועל כן הדבר שולל את סיווגו כ"איגוד מקרקעין". בית המשפט דחה את טענות המבקשות בהקשר זה וקבע כי להבחנה הנטענת בין איגודים שהחזקתם במקרקעין היא עסקית ובין איגודים שהחזקתם היא פסיבית "אין עוגן לשוני ולו בסיסי או קלוש בלשון החוק" והיא אינה נתמכת בתכלית החוק האנטי תכנונית או בהיסטוריה החקיקתית שלו. בית המשפט הוסיף וציין כי אופן הסיווג לפי פקודת מס הכנסה של הכנסות שוטפות של איגוד אינו רלוונטי

לעניין חיובן של עסקות במניות האיגוד או עסקות למכירת נכס מקרקעין שבבעלותו, שכן מדובר במיסוי הכנסות פירותיות למול עסקאות במישור ההוני. לסיכום נקודה זו קבע בית המשפט כי "בהתאם להגדרתו של 'איגוד מקרקעין' נעוץ המוקד בבחינת נכסיו של האיגוד ולא באופן הסיווג של ההכנסות שהוא מפיק" (פסקה 31 לפסק הדין). בהקשר זה הודגש כי "איגודים 'עסקיים' כמו-גם איגודים 'רגילים' המחזיקים בזכויות במקרקעין לא ייחשבו לאיגוד מקרקעין אם יש להם נכסים משמעותיים שאינם זכויות במקרקעין אשר משמשים להם להפקת הכנסות ואינם טפלים למטרותיהם העיקריות, קרי לאור המבחן הנכסי הקבוע בהגדרתו של איגוד מקרקעין ולא בשל כך שההגדרה מוציאה מחובה מניה וביה איגודים 'עסקיים' באשר הם" (פסקה 33 לפסק הדין).

בית המשפט ציין כי אינו רואה מקום להכריע בשאלה העקרונית שהציבו בעלי הדין האם "פעילות עסקית" עולה כדי נכס ואם כן, באילו נסיבות, בציינו כי "ראוי כי ההתקדמות בהקשר זה תהא 'עקב בצד אגודל'" בעקבות מקרים קודמים ובהם עניין וילאר ועניין אטפן. בית המשפט סקר את הפעילויות העסקיות במרכזי הקניות ואת הפסיקה הזרה הענפה בהקשר זה וקבע בעקבות הפסיקה האמריקנית בנושא כי מבלי לקבוע מסמרות בשאלה האם יש לקלוט את התיאוריה של "עסק חיי" לדיני המס בישראל, היא אינה ישימה למרכזי קניות שעיקר פעילותם הוא השכרת נכסים הטבועה במקרקעין והיא השימוש הרגיל המבוצע בהם. על כן, כך נקבע, "ככלל איגודים שפעילותם מאופיינת בהשכרת מקרקעין ראוי שייחשבו לאיגוד מקרקעין, וזאת אף אם הפעילות מסווגת כעסקית" (פסקה 45 לפסק הדין). בית המשפט הוסיף וציין כי חרף "מאפיינים יחודיים" שלקיומם נטען ופעולות נוספות המבוצעות במרכז קניות, אין הבדל של ממש בין הפעילות המבוצעת במרכזי הקניות לפעילות המבוצעת באופן רגיל בהשכרת נכסים – בין אם מדובר בנכסים בודדים ובין אם מדובר בהשכרת מספר גדול של נכסים כמו במקבצי דיור או מרכזי קניות. עוד נקבע כי בכל מקרה ומקרה יש לבחון על פי נסיבותיו האם פעולות שבוצעו חורגות מאלה המבוצעות על ידי בעל מקרקעין לשם השכרתם ויוצרות עסק עצמאי, נפרד ושונה המעניק לשוכרים שירותים נפרדים ומשמעותיים פרט להשכרה ולכרוך בה. בהקשר זה נפסק כי יש להתחשב באופי המקרקעין והבנוי עליו, בכמות השוכרים ובאופיים, ובשירותים הנלווים שמצופה לספק כדי שמקרקעין מסוג זה יימלאו את ייעודם באופן נאות. במרכזי קניות, כך נקבע, השירותים הנלווים הם הכרחיים או נובעים ממהות הקשר בין בעלי המקרקעין לשוכריהם, והפעילות העסקית הכרוכה במתן שירותים אלה טבועה במרכז הקניות ומהווה חלק בלתי נפרד מהמקרקעין.

מכאן פנה בית המשפט לדון בטענת בעלי הדין כי למרכז הקניות או לחברה שבבעלותה מרכז הקניות יש מוניטין עצמאי, הנפרד מהמקרקעין וקבע כי אף בהנחה שקיים לאיגודים הרלוונטיים מוניטין – הרי שהוא אינו נפרד מהמקרקעין וציין בהקשר זה כי "ניתן לומר שכאשר העסק או הפעילות העסקית הם חלק בלתי-נפרד מהמקרקעין, גם אם יש להם מוניטין הרי שאף הוא חלק בלתי-נפרד מהמקרקעין, טבוע בהם" (פסקה 57 לפסק הדין). עם זאת, ציין בית המשפט כי אין משמעות הדבר שלמרכזי קניות לעולם לא יכול להיות מוניטין נפרד מהמקרקעין ומדובר בשאלה שבעובדה. בית המשפט הוסיף ודחה את טענות חלק מבעלי הדין לקיומם של נכסים נוספים (הפסדים צבורים, מניות וזכויות חכירה) וסיכם כי האיגודים בענייננו הם איגודי מקרקעין וכל אחת מהנישומות חייבת במיסי מקרקעין בגין מכירת המניות. בית המשפט הוסיף ודחה טענות פרטניות, בין היתר, של המבקשת 4. בית המשפט דחה, איפוא, את ערעורי הנישומים, קיבל את ערעורי המשיבים 1 ו-3 וחייב כל אחד מהנישומים בהוצאות המשיבים בסך 100,000 ש"ח.

הבקשה לדיון נוסף

4. לטענת המבקשות הפרשנות שניתנה בפסק הדין לתכלית חקיקת מיסוי איגודי מקרקעין היא שגויה, ואף שהן מסכימות כי תכלית החוק היא אנטי תכנונית הרי שלגישתן היא לא נועדה למסות איגודים עם פעילות עסקית ממשית. עוד נטען כי בית המשפט קבע "קביעה חדשנית ומהפכנית" בכך שהרחיב את הגדרת המונח "מקרקעין" הרבה מעבר לפרשנות שניתנה לו עד היום וקבע כי נכס מסוג "עסק חי" נטמע במקרקעין ואין לראותו כנכס נפרד. המבקשות מוסיפות וטוענות כי פסק הדין מרחיב באופן דרמטי את החלת החוק גם ביחס למקרים אשר לגישת רשות המיסים הוא לא נועד לחול עליהם ועשוי להשפיע על תאגידים רבים במשק, כמו מלונות ובתי דוור מוגן. קביעה זו, כך נטען, סותרת את ההלכה שנקבעה בבג"ץ 438/10 עמותת דיירי הדיור המוגן בישראל נ' שר האוצר (7.3.2012) (להלן: עניין עמותת דיירי הדיור המוגן) שם נקבע כי דיור מוגן אינו מהווה אך השכרה למגורים לצורך תחולת חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: חוק המע"מ). עוד נטען כי בית המשפט נקט בפרשנות מרחיבה לתכלית החוק כאנטי תכנונית כללית ולא אנטי תכנונית מצומצמת המיועדת למקרים שבהם עצם קיום התאגיד מהווה כסות להעברת זכויות במקרקעין. פרשנות מרחיבה זו, כך נטען, מאזנת בצורה קיצונית מדי בין שני האינטרסים הנוגדים של ודאות מזה ופרשנות תכליתית מזה. לבסוף טוענות המבקשות כי יש ליתן פרשנות מצמצמת למיסים עקיפים דוגמת מס רכישה לעומת מיסים ישירים, וכי בית המשפט

העליון "לא שם לב" כי אין נפקות אמיתית ביחס למיסים הישירים שכן כאלטרנטיבה למס שבח מושת מס רווחי הון.

5. לטענת המדינה המבקשות שבות על הטיעונים שנדחו בפסק הדין, מבלי שהן מתייחסות להנמקה שבו. עוד נטען כי פסק הדין אינו סותר פסיקה קודמת, אלא אך מפתח את שנפסק כבר בהלכות וילאר ואספן והחידוש והחשיבות שבו הינם בגדר פיתוח פסיקתי שאינו מצדיק דיון נוסף. כמו כן נטען כי מרבית השאלות העקרוניות שמציבות המבקשות כלל לא הוכרעו בפסק הדין משנקבע כי בנסיבות העניין לא הוכח קיומו של נכס נפרד מסוג "עסק חי" אצל המבקשות וכן לא ניתן מענה לשאלה האם איגודים אחרים, דוגמת מלונות, הם איגודי מקרקעין.

6. לאחר שעיינתי בפסק הדין נושא הבקשה, בבקשה ובתגובה לה הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

סעיף 30 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 מורה כי לא די בכך שנפסקה הלכה חדשה על מנת להורות על קיומו של דיון נוסף, אלא נדרשת הלכה מיוחדת הסותרת הלכה קודמת או הלכה שמפאת חשיבותה, קשיותה או חידושה ראוי כי תידון בדיון נוסף (דנ"א 1918/18 פלוני נ' פלונית, פסקה 6 (29.5.2018); דנג"ץ 9324/17 אבו אלדוב נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (29.11.2017)). ההחלטה לקיים דיון נוסף יש לה מקום במקרים נדירים וחריגים בלבד "והמקרים שבהם יקויים דיון נוסף מעטים-שבמעטים הם, נער יספרם" (דנ"א 3113/03 א.מ. חנויות ירושלים 1993 בע"מ נ' עיריית ירושלים (10.07.2003) (להלן: עניין עיריית ירושלים); כן ראו: יגאל מרזל "סעיף 18 לחוק יסוד: השפיטה – 'דיון נוסף' בדיון הנוסף" ספר דורית ביניש 181, 186-188 (2018) והאסמכתאות הרבות שם).

בפסק הדין נושא הבקשה אכן נפסקה הלכה בשאלה האם חברה המחזיקה במרכז קניות מהווה "איגוד מקרקעין" כהגדרתו בחוק מיסוי מקרקעין ובתוך כך נתבררו שאלות שונות העוסקות בהגדרה. ואולם לא מצאתי כי המקרה הנ"ל עונה לתנאים שבחוק או כי מדובר באחד מן המקרים הנדירים והחריגים שבהם יש להורות על קיומו של דיון נוסף.

7. טענת המבקשת כי פרשנות בית המשפט מרחיבה הלכה למעשה את המונח 'מקרקעין' הרבה מעבר להגדרתו, אינה מתיישבת עם מה שנקבע בפסק הדין. בפסק הדין נדונה הגדרת המונח 'זכות במקרקעין' וההנמקה מתייחסת לנכסים אשר שנטען

שהינם חלק בלתי נפרד מה'זכות במקרקעין'. בעקבות ההלכות שנפסקו בעניין וילאר ובעניין אספן הדגיש בית המשפט כי יש "לדבוק במבחן שהתווה המחוקק בהגדרתו של 'איגוד מקרקעין', הוא המבחן הנכסי" ו"לבחון אם קיימים נכסים נפרדים שאינם זכויות במקרקעין, תוך נקיטת פרשנות תכליתית למונח זכות במקרקעין שלפיה יכללו בה אותם נכסים או פעילויות שהם חלק בלתי נפרד ממנה" (פסקה 53 לפסק הדין, ההדגשה לא במקור). פסק הדין אינו חורג, איפוא, בוודאי שלא במובהק, מן הפסיקה שקדמה לו (השוו: עניין עיריית ירושלים), וצודקת המדינה כי הוא מהווה במידה רבה פיתוח של הפסיקה הקודמת בעניין וילאר ואספן. כבר נפסק כי "פיתוחה הפסיקתי של הלכה קיימת אינו מצדיק דיון נוסף (דנ"פ 8439/10 מדינת ישראל נ' אלון כהן, פסקה 11 (22.2.2011)). כמו כן, אין ממש בטענה כי פסק הדין סותר את פסק הדין בעניין עמוותת דיירי הדיור המוגן, בו נדון תשלום מס עסקאות על פי חוק המע"מ ולא אירוע מס הוני, כבעניינו.

8. אכן, בית המשפט הכריע כי לחברות העוסקות בהשכרת מקרקעין כגון מרכזי קניות אין נכס בלתי מוחשי מסוג פעילות עסקית או "עסק חי", אך ההלכה שנפסקה נטועה במאפיינים הספציפיים של מרכזי הקניות שנסקרו בפסק הדין ובית המשפט הדגיש כי עליה להיבחן בכל מקרה לפי נסיבותיו תוך התחשבות באופי המקרקעין, בכמות השוכרים ובשירותים הנלווים שמצופה לספק כדי שהמקרקעין יימלאו את ייעודם באופן נאות (פסקה 52 לפסק הדין; כן ראו ההערות בהקשר זה בחוות דעתה של השופטת ברוך). ההלכה שנפסקה נתמכה בפסיקה ענפה וספרות זרה וכבר נפסק כי "הכלל הנקוט בשיטתנו המשפטית הינו כי ההלכה נקבעת על ידי הרכב ראשוני של בית משפט זה - בין שהוא הרכב של שלושה שופטים ובין שהוא הרכב מורחב מלכתחילה - בלא שיש צורך לאשר כל הלכה חדשה על-ידי עריכת דיון נוסף בה" (דנ"פ 6519/05 עיטא נ' מדינת ישראל 02.09.2005).

מסקנה זו יפה גם למקרה דנן.

9. אשר להשלכות הרוחב שלהן טוענות המבקשות - בפסק הדין נקבע במפורש כי מכיוון שעניינם של איגודים אחרים אינו ניצב בפני בית המשפט לא ייקבעו לגביהם מסמרות (פסקה 53 לפסק הדין). יתר טענות המבקשות מתייחסות לסוגיות שלא הוכרעו בפסק הדין (למשל "השאלה הרביעית" ו"השאלה השישית" שהוצבו בבקשה) או לטענות ערעוריות מובהקות שאינן מצדיקות קיום הליך של דיון נוסף (דנ"א 2931/18 שיבלי נ' מדינת ישראל - רשות מקרקעי ישראל, פסקה 4 (9.5.2018)). ולבסוף העובדה שפסק הדין ניתן פה אחד נושאת אף היא משקל בעת בחינת ההצדקה לקיומו של דיון

נוסף (ראו, למשל, דנ"א 5136/12 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 7
((4.9.2012)).

הבקשה נדחית, אפוא. המבקשות תישאנה, יחד, בהוצאות המשיבים בבקשה
בסך 70,000 ש"ח.

ניתן היום, ט' בתשרי התשע"ט (18.9.2018).

ה נ ש י א ה